

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๘/๒๕๕๖

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕
มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของนางรัตนภรณ์ ชมภูเลิศ ผู้คัดค้านที่ ๑ นายสมใจ อนุจารวัฒน์ และนางสาวกันยารัตน์ อนุจารวัฒน์ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเทียม อนุจารวัฒน์ ผู้คัดค้านที่ ๒ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ม. ๒๖/๒๕๓๕ ซึ่งเป็นผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงตามคำร้องฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด (กองคดียาเสพติดกรุงเทพเหนือ ๑) เป็นโจทก์ ได้ยื่นฟ้องผู้ร้องที่ ๑ กับพวก รวม ๔ คน เป็นจำเลยในความผิดฐานสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ต่อศาลอาญา เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๕๓๕/๒๕๓๕ และเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๕ พนักงานอัยการ ยื่นคำร้องต่อศาลอาญา เป็นคดีหมายเลขดำที่ ม. ๒๖/๒๕๓๕ ขอให้ศาลอาญามีคำสั่งริบทรัพย์สินทั้ง ๓ รายการของผู้ร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๒ ให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๗ มาตรา ๒๕ และ มาตรา ๓๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๑ พนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องขอริบทรัพย์สินผู้ร้องที่ ๑ (เพิ่มเติม) และของนายเทียม ๗ สามีของผู้ร้องที่ ๑ ต่อศาลอาญา รวม ๕๖ รายการ ให้ตกเป็นของ กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑

ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นคำแถลงคัดค้านคำร้องขอริบทรัพย์สินว่า

- ผู้ร้องที่ ๑ ไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง
- มติดลัดจนคำสั่งของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินที่ให้อายัดทรัพย์สินขัดกับรัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ ซึ่งตรงกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และวรรคสอง บัญญัติว่า ก่อนมี

คำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖ บัญญัติว่า ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต

๓. การที่โจทก์ยื่นคำร้องขอริบทรัพย์สินผู้ร้องที่ ๑ (เพิ่มเติม) และนายเทียม ๑ (สามีของผู้ร้องที่ ๑ ซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้ว) เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ วรรคสอง ใช้บังคับไม่ได้ตามมาตรา ๖

ผู้ร้องที่ ๑ จึงขอให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอริบทรัพย์สิน ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ ของโจทก์ และคืนเงินของกลางส่วนของผู้ร้องที่ ๑ ให้แก่ผู้ร้องที่ ๑

นายสมใจ อนุจารวัฒน์ และนางสาวกันยารัตน์ อนุจารวัฒน์ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเทียม ๑ ผู้ร้องที่ ๒ ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องขอริบทรัพย์สินของโจทก์ว่า

- นายเทียม ๑ ผู้ตายซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามคำร้องขอให้ริบทรัพย์สิน ไม่เคยเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินจะอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๑ มาตรา ๒๕ วรรคท้าย มาลบล้างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ ไม่ได้ ขอให้ศาลอาญามีคำสั่งยกคำร้องขอริบทรัพย์สินที่โจทก์ยื่นต่อศาล และส่งคืนทรัพย์สินให้ผู้ร้องที่ ๒ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเทียม ๑ ต่อไป

ศาลอาญาพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยื่นคำร้องคัดค้านมิให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินโดยอ้างว่าตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๑ มาตรา ๒๕ วรรคท้าย ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๓ วรรคสอง กรณีจึงเป็นปัญหาว่าพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๑ มาตรา ๒๕ วรรคท้าย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือไม่ จึงให้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

พิเคราะห์แล้ว ผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๑ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๒๗/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ว่ามาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

ส่วนมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้วางหลักเกณฑ์ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยว่าจะต้องเป็นเรื่องที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีนั้น และศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินั้น ซึ่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า “ทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้ริบตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ให้ตกเป็นของกองทุน” ซึ่งเป็นการบัญญัติว่าด้วยผลของคำสั่งศาลที่สั่งให้ริบทรัพย์สินตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ มีผลให้ทรัพย์สินที่ศาลสั่งริบนั้นตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บทบัญญัติมาตรา ๓๑ จะนำมาใช้บังคับต่อเมื่อศาลได้มีคำสั่งให้ริบทรัพย์สินแล้ว บทบัญญัติมาตรา ๓๑ จึง “ไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี” ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ คำร้องในส่วนนี้ของผู้ร้องไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจที่จะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ ให้ยกคำร้องในส่วนนี้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ